

”Den stora resan” – tillbaka till trettioalet?

Om tv-programmen ”Den stora resan” där tre svenska familjer får resa till och bo hos tre olika ursprungsfolk har det redan debatterats en del. För mig är det största intrycket att de är så spökligt tomma på information.

Familjerna vet uppenbarligen inte vart de ska förän de står på flygplatsen. Det visar sig att de ska till himba-folket i Namibia, mentawai-folket på den indonesiska ön Siberut och till nakoelaménè-folket på ön Tanna i det melanesiska öriket Vanuatu öster om Australien.

Inget vet de i förväg om dessa folk. Det är som om man vill återskapa ”de vitas möte med vildarna”. Den gamla bilden från trettioalet och tidigare när äventyrare av olika slag reser ut i ”det okända” och träffar på de märkligaste människor som vi inte vetat något alls om.

Det är bara det att det sedan länge finns mängder med information om dessa folk. Och jag tror att majoriteten av tittarna är för välutbildade för att egentligen acceptera den bild som ges i programmen.

Det blir så otroligt torftigt. Utseendet, lukter, den annorlunda maten blir det viktiga. Gång på gång upprepas att västerlänningarnas näsor är så stora.

Även bakåt i tiden har det naturligtvis funnits filmer och böcker av högre kvalitet än detta – i Sverige av till exempel Rolf Blomberg, Sten Bergman, Sven Hedin, för att nämna några av de mera kända skildrarna av andra folk och kulturer.

Hur kan det bli sämre idag? Det är klart – programmet är ingen kvalitetssatsning. Det är ett enkelt ”tv-format”, ett slags realitysåpa.

Men lite sorgligt är det att något som kunnat bli intressant fuskas bort på det här sättet.

Vi i Föreningen Fjärde Världen fortsätter sedan 25 år vårt arbete med att sprida information om och stödjande ursprungsfolk.

I den tidning du håller i handen handlar det bland annat om Indien, ”svarta indianer”, Afghanistan, antropologi, Swat-dalen i Pakistan, Kambodja-utställningen på Forum för levande historia i Stockholm och

Ola Persson säljer Fjärde Världen i Uppsala under Kulturnatten den 12 september.

mycket annat.

Vi försöker att inte hålla oss på ytan, utan att ge fördjupning och bakgrund.

Tidningen utges av en 25 år ung förening som, uppenbarligen, fortfarande behövs. Du är välkommen att vara med!

Föreningen arbetar inte bara med information om ursprungsfolk – vi arbetar också mot rasism.

Och när vi började titta lite närmare på historien om svarta indianer visade det sig till exempel att en så känd medborgarrättsaktivist som Rosa Parks förutom att vara svart även har indianskt ursprung. Det var Rosa Parks som vägrade resa sig för en vit och sätta sig bak i bussen, vilket blev en milstolpe i medborgarrättsrörelsen i USA.

Sedan dess har mycket hänt. USA har till exempel fått en svart president, som före valet fick stort stöd av olika indiannationer. Ordföranden i Navajo-nationen, Joe Shirley Jr, uttryckte mångas frustration över Bush-administrationen och hopp om en bättre framtid: ”I åtta år har vi fått leva med en federal politik som utplånar vår kultur och våra språk och som alltså attackerar själva vår identitet som ursprungsfolk”, som han sa.

Barack Obama hade före valet blivit upptagen som hedersmedlem bland kråkindianerna och fått namnet ”Awe Kooda bilaxpak Kuuxshish” som betyder ”den som hjälper människor i hela landet”. Hans adoptivföräldrar heter Sunny och Mary Black Eagle. Barack Obama sa sig vara nöjd med att kunna kalla sig Barack Black Eagle.

Som vanligt är det förstas inte namnet som är det viktiga utan vad som görs i verkligheten. President Obama verkar ha en vilja att ta med de amerikanska ursprungsfolkerna i sin vision av ett förändrat USA. Vi får se vad som händer – och vi får se vad som händer i resten av världen.

Ola Persson
Redaktör

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-ickekommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.